

ROTTERDAMSCH E COURANT.

De Abonnementsprijs is f 24 's jaars of f 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Sakele Nummers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, N° 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels... f 1.—
Iedere regel meer... - 0.90
Andere Advertentien per regel... - 0.30
Grootte letters naar plaatsnooten. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL,
bevatende Vervolg per Overlandpost aangebrachte Tijdingen, Binnenlandsche Berigten enz.

ONS BELASTINGSTELSEL.

Onder de onderwerpen die de Tweede Kamer, gelijk haar adres van antwoord op de troonrede blijkt, de wet wil geregeld hebben en op wier wettelijke regeling, door de Grondwet trouwens gebiedend voortdruiven, zij bijzonder aandringt, bekleeden, zoo in volgorde, zeker in belangrijkheid, een eerste plaats die welke onzen finantiëlen toestand betreffen. Men wonder in een Land als het onze. Wij hebben in ruime mate de wrange vruchten der regelloosheid van de geldelijke aangelegenheden gesmaakt; zij heeft op den rand van 't Staatsbankroet gebragt en zij zijn die algemeene ramp niet dan met verbazende oeffeningen ontkomen. Wij hebben uit droeve ervaring gemis leeren kennen van een deugdelijke inrigting der Staatsfinancien; wij hebben in eigen boezem gezien hoe schielijk een verkeerd beheer een Staat kan te gronde rigten, al bezit hij ook alle vereischten voor bloeiende en welvarend leven.

Bij ons te Lande is dan de drang naar wettelijke voorziening gepaster dan in enig ander Land, en zoudens zou hij misplaatst zijn.

Met adres wijst drie onderwerpen van geldelijken aard als wettelijke regeling eischende aan.

Vooreerst de herziening van ons belastingstelsel. Daarvan was reeds voor tal van jaren dringend bevestigd. Reeds sedert geruimen tijd is dat stelsel in geheel, en nog meer de regeling der deelen op zich zelf beschouwd, algemeen veroordeeld. De loop der tijds heeft onzen maatschappelijken toestand geheel wijzigd: landbouw en bedrijf en handel hebben zich op zijne wijze ontwikkeld en staan thans in gansch andere verhouding; tot elkander dan weder; de maatschappij van onze dagen heeft haar nieuwe behoeften vordert andere middelen om er in te voorzien. Is het wonder dat op 't jaar 1860 niet meer past de wet van 't jaar 1819, noch de grondslagen van ons belastingstelsel uit de wet van 1822?

Vooral met het oog op den geldelijken nood waarin vele, in 't bijzonder de grotere gemeenten, sedert afschaffing der Rijksbelasting op 't gemaal, verkeerden, wordt eene herziening dringend gevorderd. Verhaalde pogingen zijn aangewend om in dien nood te voorzien; verschillende Ministers hebben er hunne krachten aan beproefd, doch telkens vergeefs. In dien stand der zaak mag men met de Tweede Kamer aannemen dat een herziening van 't belastingstelsel, ook in 't belang van een goed financieel huishouden der gemeenten, gevorderd wordt; men mag zelfs verder gaan en, met het oog op de zoo wenschelijke opheffing der gemeentelooze accijnzen, zeggen dat een goed gemeentelooze huishouden, zonder zulk een algemeene hervorming, onmogelijk is.

Maar wat bovengal tot die herziening moet dringen is de grootheid van de lasten waarmee de schatkist voor lange jaren wordt bezwaard, door de omvattende spoorwerken die uit 't Lands kas zullen gemaakt worden. Nu wij de zekerheid hebben van een zoo groot aantal miljoenen voor spoor- en waterwegen van de slaven-kwestie niet te gewagen) te zullen moeten hebben, is 't meer dan ooit de tijd om maatregelen te beramen, opdat de benoedigde gelden op de billijkste, zekerste en minst drukkende wijze worden opgebracht. In elk van die opzigten kan 't tegenwoordig stelsel zeer groote verbeteringen ondergaan. Niemand zal dan ook gelooven dat wij de noodzakelijkheid eener herziening betwijfelen, of de tijdigheid daarvan van den aandrang, waarmee zij in de 5de Kamer van 't adres van antwoord wordt gevraagd. Het algemeen was in den boezem der Kamer de overtuiging der behoefte, dat het betreffende deel van 't antwoord zonder eenige beraadslaging werd goedgekeurd. En de Ministers zagen het zwijgend toe. Zij zehenen dus ook van hunne zijde de nitrukking te beoogen.

Zat de Regering aan den wensch der Kamer gevolg te geven en de zware taak der herziening aanvaardden? 't belang des Vaderlands hopen wij dat zij voor de groote moeilijkheid van 't onderwerp niet zal terugdeinzen en dat in 't gezigt van den omvang der bezwaren, hare gewone onbeschoortheid haar niet zal begeren. De baan die zij te doorloopende heeft is wel vanderpalen en struikelblokken; maar

weet zij die met beleid te vermijden, dan wacht haar aan 't eind een schitterende volbreiing.

Zijn de bezwaren der herziening voor dit Ministerie grooter dan voor een ander, meer populair bewind, de overwinning is dan ook van des te meer gewigt. Zij zal aan de tegenwoordige Regering niet alleen gunst en roem verwerven, maar zij is voor haar zelfs een voorwaarde van bestaan. Een Regering die in staatkundige beginselen met de Vertegenwoordiging eenstemmig is, kan des noods aan 't bewind blijven wanneer zij slechts de zaken loopende houdt. Maar een Ministerie welks staatkunde door de Kamer schier algemeen wordt afgekeurd kan alleen in groote maatregelen van algemeen nut, in praktische hervormingen van het Staatsbestuur kracht putten om voort te leven. Wanneer dan deze Regering het werk aanvat, zal 't in de eerste plaats geschieden tot zelfbehoud.

Op de beide andere in 't adres behandelde financieele punten komen wij weldra nader terug.

BUITENLAND.

ENGELAND.

LONDEN 28 September.

(Particuliere Correspondentie.)

De Daily News is verbitard tegen Rusland en geeft zijnz onvrede te kennen over de woorden door Vorst Gortschakoff aan den Franschen gezant te Petersburg gerigt. Rusland, zegt het blad, wil allen staatkundigen vooruitgang stremmen; dat is steeds de roeping van het Russisch Gouvernement geweest en daardoor alleen werd de oorlog in de Krim veroorzaakt. Rusland heeft zich steeds in de aangelegenheid zijner naburen gemengd, ongevrageden raad gegeven en onbillijke eischen gedaan. Het orgaan verwijt de Russische Regering Napoleon in de kwestie van Savoje te hebben ondersteund, in strijd met de algemeene publieke opinie, terwijl zij nu Frankrijk tracht te dwarsboomen in het begunstigen van de ontwikkeling der nationale zaak.

De uringen van het half officieel blad geven u een denkbeeld van den indruk dien Prins Gortschakoff's woorden op ons Gouvernement heeft veroorzaakt. Ruslands interventie in de Italiaansche kwestie zou waarlijk tot rampzalige verwikkelingen aanleiding kunnen geven. Onze Regering zal hoogst ongaarne den Czar het regt toekennen om de Italiaansche omwenteling tegen te werken. Dat Ruslands inwendige toestand niet gedooft een nieuwen oorlog te wagen, behoefde de Daily News ons niet te herhalen; dat is, geloof ik, een genoegzaam bekend feit.

Prins Napoleon schijnt bijzonder goed gebruik te maken van zijne reis in Groot-Brittanje en geen tijd te willen verliezen om nauwkeurig met alles bekend te worden wat betrekking tot ons Land heeft. Gisteren kwam hij in Kingstown's haven in Ierland aan, vergezeld van zijne gemalin Prinses Clotilde, dochter van Victor Emmanuel.

Volgens de Iersche bladen heeft het bezoek van den Prins volstrekt geen politieke strekking. Hier deelt men evenwel geenszins in die meening. Aan eerbewijzingen ontbreekt het hem intusschen in Ierland niet. In de haven werd hij door saluutschoten begroet en het muziekkorps van het 2de regement dragonders speelde het geliefkoosd Fransch Volkslied „Partant pour la Syrie"; men hoorde ook vreugdekreten van „Ierland's vriend" en zelfs die voor „Louis Napoleon."

Gisteren zag men in dezelfde haven van Kingstown een schoon schoener-jagt, de „Mirage", geankerd, bestemd om eerstdaags naar Napels te zeilen. Het heeft 105 ton last en is de eigendom van kapitein Lovett van Buckinghamshire, die voor de uitrusting ontzagelijke kosten gemaakt en het vaartuig voor Garibaldi's dienst bestemd heeft. Er zijn 10 water buskruid aan boord en 6 kanonnen (4 pounds). Het zal eerst rechtstreeks naar Gibraltar, dan naar Malta en eindelijk naar Napels zeilen. Het geheele schip is een model van netheid en gemakkelijheid. De hangmatten der bemanning zijn zeer gemakkelijk en goed geventileerd. Op den top en het roer leest men op een koperen plaat „Engeland verwacht dat ieder man zijn plicht zal doen." Ierland blijft dus ook niet achterwege in het betoonen van zijne sympathie voor Garibaldi. Luitenant Patterson, de dappere vrijwilliger, die te Belfast manschappen voor Garibaldi verzamelde, heeft een brief openbaar gemaakt, waarin hij de Ieren aanspoort niet alleen vrijwilligers te zenden, maar ook ruime bijdragen te geven om de vrijwilligers uit te rusten. De brief is opgevolgd met vijandelijke uitdrukkingen tegen Oostenrijk. De schrijver zegt dat het billijker is Venetië aan Oostenrijk dan Napels aan zijn wettigen Vorst te ontrukken.

Gisteren morgen ten 5 ure is eene andere compagnie vrijwilligers van hier naar Harwich vertrokken, alwaar de stoomboot de Emperor hen wacht. Het geheele contingent belooft nu 1000 man. Uit alle gedeelten van het Land zijn gedurende deze week vrijwilligers hier aangekomen, om zich bij de overige manschappen aan te sluiten.

De stoomboot de Melazza wacht de aankomst van de Emperor in de Italiaansche Zee, wanneer zij gezamenlijk naar Napels zullen zeilen. Kapitein de Rohan voert het bevel over beide schepen. Men is hier druk bezig met maatregelen te nemen tot het leggen van een straatpoorweg in de stad, gelijk er onlangs een te Berkinghead geopend is.

Men zal beginnen aan Victoriastreet, in Westminster, tot aan de Vauxhall-bridge-road.

Een correspondent in den Morning Post stelt de vorming van maritime vrijwilligers voor. Hij zegt: Een inval der Franschen in Engeland, door middel van een open aanval is onmogelijk, mithoofde der meerderheid van de Engelsche zee-magt boven de Fransche. Engeland heeft verdedigers genoeg; zijne geografische ligging stelt het in staat eene magt te weerstaan vijfmaal zoo groot dan die het zelf kan bijeenbrengen. 100,000 Engelschen zouden dus met goed gevolg eene magt van 500,000 man kunnen weerstaan. Het moeilijke vraagstuk ligt dus nu alleen in het plaatsen van wachters aan de kusten. Om dit te bereiken moet men maritime vrijwilligers daarnstellen, uitaltuid zamengesteld uit kolonhalders en visschers, die bekend zijn met de kanalen en de kusten van het Vereenigd Koninkrijk. Die maritieme vrijwilligers zouden in tijd van oorlog de bemanning der flotilles uitmaken, die geen andere dienst zouden doen dan de kusten te bewaken."

29 September.

De Times deelt heden een brief mede van Edwin James, gedagteekend: Santa Maria 21 september. De schrijver schildert een droevig tooneel van het verlies door de revolutionnaire troepen nabij Capua geleden. Hij beweert opgetulge van het gevecht te zijn geweest en tracht zijne mededeelingen als authentiek op te dringen. Berigten echter die wij van verschillende wel onderrigte correspondenten hebben ontvangen komen met de zijne geenszins overeen. Het blijkt intengendeel daaruit dat de zegepraal der Koninklijke troepen zeer onbeduidend was. De buitengewone correspondent van den Morning Post, op wiens inlichtingen men ten volle kan vertrouwen, zegt dat er een misverstand in het overbrengen der bevelen ontstond, hetgeen als de hoofdoorzaak van het verlies moet worden beschouwd.

Garibaldi zal, naar men hier zegt, spoedig door generaal Fanti ondersteund worden. Zeifs verzekert men mij dat gemelde generaal onmiddellijk na de ineeneming van Ancona de Piemontesche troepen op de Napelsche grenzen zal concentreren. Over het vermeerderen der Fransche troepen in de Pauselijke Staten met eene divisie infanterie en twee bataljons artillerie bekomert men zich hier zeer weinig; men beschouwt dit als eene obgenschnijlijke oppositie van Napoleon tegen de proclamatie van Garibaldi, waarin hij volhoudt de aaneenhouding van het Quirinaal te zullen afkondigen: Onze Regering stelt intusschen alle mogelijke moeite in het werk om Garibaldi te overreden de annexatie niet langer uit te stellen en zijne troepen vervolgens met het wel georganiseerd leger van Victor Emmanuel te vereenigen, ten einde de Italiaansche eenheid met gezamenlijke krachten tot stand te brengen. Het tijt geen twijfel dat ons Gouvernement ijverige pogingen aanwendt om Venetië voor Italië te verkrijgen, maar daarentegen wenscht het ook dat Garibaldi naar welgemeenden raad luistert. De Morning Post voegt zijnz wensch bij dien van alle onze overige bladen, dat Garibaldi niet in overhaasting handele, maar langzamerhand het reuzenwerk trachte te volvoeren. Hij raadt hem niets te doen dat vreemde interventie zou noodzakelijk maken, en het edele werk der Italianen in andere handen zou doen overgaan. De klaarblijkelijke staatkunde van Italië is, volgens den Post, Sardinië zoo veel mogelijk te versterken, de annexatie dus niet langer uit te stellen en daarna over Rome en Venetië te spreken.

Een brief, door Bedru Kollin aan den Morning Advertiser gerigt, komt niet overeen met het gerucht dat hij zich thans te Napels bevindt. De schrijver tracht de beschuldiging te ontzenuwen dat hij zich in aangelegenheden van andere Natien mengt; en schrijft als volgt: „Zou ik mij op dit oogenblik in Italië bevinden, dan zou men mij mischnen geenszins als een indringer beschouwen, daar ik in de Romeinsche vergadering met eenparige stemmen met het Italiaansche burgerregt werd vereerd. Voor de Italiaansche zaak zelf heb ik twaalf jaren ballingschap geleden."

De naderende bijeenkomst te Warschau wordt hier zeer veel besproken. Dat die bijeenkomst tot het resultaat zal leiden dat Rusland en Oostenrijk zich voorstellen is hoogst onwaarschijnlijk. Verdediging der maatschappelijke orde moge een zeer schoon voorwendsel zijn, onze Regering zal echter niet dulden dat Rusland zich met de Italiaansche aangelegenheden inlate. Reeds meermalen maakte ik u opmerkzaam geen geloof te slaan aan berigten, die het doel der ontmoeting onzer Koningin met den Prins Regent als geheel privaat voorstellen. Dat die ontmoeting wel degelijk een politiek oogmerk heeft blijkt mij uit de zeer geloofwaardige inlichtingen, dat onze Koningin met den Prins van Pruisen is overeengekomen dat lord John Russell en de baron von Schleinitz beide zullen tegenwoordig zijn. Rusland en Oostenrijk moeten derhalve niet verwachten dat de Prins Regent hunne achterruitgaande staatkunde zal ondersteunen. Uit Berlijn schrijft men naar hier, dat er tusschen de Kabinetten van Berlijn en Turijn eene hevige briefwisseling moet hebben plaats gehad, betrekkelijk het gedrag van graaf Perponcher, Pruisisch gezant te Napels. De Graaf had Frans II naar Gaëta vergezeld en zeer kortelings geleden zond hij de Sarelei, eene Pruisische stoomboot, met depêches naar den Pruisischen Consul te Messina. Onmiddellijk na het ontvangen der depêches had er een onderhoud tusschen den Consul en den bevelhebber van de citadel plaats. Wat er besproken werd weet men niet. De onderhandelingen, die men evenwel voor het ontvangen der depêches tot de ontruiming van de citadel begon, werden eensklaps afgebroken en Koninklijke saluutschoten werden afgevuurd. Aan de Koninklijke troepen werd soldij betaald en hun bevelen tot het laatste toe uit te houden. Het Sardinsche Gouvernement beschouwde dit als eene schending der onzijdigheid en

schreef aan den baron von Schleinitz een scherpen brief, die door hem niet minder hevig beantwoord werd.

Te Derbyshire is men druk bezig een fraai monument op te rigten van wit Carrarsch marmer, ter nagedachtenis der officieren van het 96ste regiment, die in den Indischen opstand en in den Russischen oorlog sneuvelden. Het monument is zeer kunstig bewerkt en versierd met militaire zegetekenen en een kraus waarin de namen staan uitgedrukt der verschillende gevechten, waaraan het regiment had deelgenomen.

Morgen (zondag) neemt het Hof den rouw aan voor wijlen de Hertogin-weduwe van Saxe-Coburg Gotha, weduwe van den Hertog van Saxe-Coburg Gotha, vader van den Prins Gemaal en oom en schoonvader van H. M. de Koningin.

PS. Heden is de alderman Cubitt, lid van het Parlement, tot lord-maire van Londen voor het volgend jaar gekozen. John Carter, de tegenwoordige lord-maire, treedt, volgens aloud gebruik, den 9 november af.

De maire van Washington heeft den Hertog van Newcastle een brief toegezonden, ten geleide der besluiten van den Gemeenteraad, op de feestelijke ontvangst hetrekkelijk welke den Prins van Wallis en zijn gevolg in die hoofdstad wordt aangeboden.

Een der Kaapsche dagbladen deelt de volgende niet onaardige bijzonderheid mede: Prins Alfred van Engeland, op zijnen togt door de Kolonie onderrijt dat een der tot de Kaapsche vrijwillige kavalerie behoorende personen van zijn escorte een militair was, verlangde dezen man te zien, die, in weerwil van zijn groot vermogen, het niet beneden zich achtte H. M. zonder militairen rang in eene vrijwilliger-kompagnie te dienen. De heer Hiddingh, zood heet de vrijwilliger, die niet minder achtgwaardig dan rijk is, werd daarop den Prins voorgesteld, die zich minzaam met hem onderhield. Die militair heeft £ 100 ten behoeve van het Zeemanshuis gesticht en zou, op zijne eigene kosten, een bal ter eere van den Prins geven, de uitgaven waarvoor £ 500 zullen bedragen.

FRANKRIJK.

PARIJS 30 September.

(Particuliere Correspondentie.)

De Moniteur bevat heden boven aan zijn niet officieel gedeelte de navolgende nota:

„De Keizer heeft bepaald dat eene divisie infanterie, twee eskadrons kavalerie en eene batterij artillerie onmiddellijk te Marseille zouden worden ingescheept om het bezettingskorps te Rome te gaan versterken. De Sardinsche Regering is verwittigd dat de instructies van den generaal Goyon hem magtigen om zijne actie zoo ver uit te strekken als de militaire voorwaarden, waaraan zij natuurlijk onderworpen is, hem kunnen veroorlooven. Het komt alleen aan de groote Mogendheden, in een Congres vereenigd, toe, eenmaal hun gevoelen uit te spreken over de vragen in Italië geden, ten gevolge der gebeurtenissen; maar tot op dien tijd toe zal de Regbring des Keizers voortgaan met, in overeenstemming met de zending welke zij zich zelve te vervullen heeft gegeven, de pligten te volbrengen, haar opgelegd door hare sympathie voor den H. Vader door de tegenwoordigheid van onze vlag in de hoofdstad der Katholieke wereld."

Deze nota strekt tot niets anders dan tot registratie van de aanwijzing, gisteren avond door la Patrie gegeven in het berigt dat de generaal Goyon onderscheidene steden van den Kerkelijken Staat moest bezetten. De stijl echter van het officieel blad is veel onbestemder en laat niet toe de uitgestrektheid van het grondgebied dat de heer Goyon moet bezetten te beoordeelen.

Wat de zinspeling betreft van het officieel blad op een Congres, dat alleen in staat en bevoegd zou zijn om de Italiaansche kwestie uit te maken, iedereen begrijpt dat dit slechts eene diplomatische formule is. De Keizer betuygt zijn eerbied voor den wil of de gerechtigheid der overige Vorsten, op het oogenblik zelf dat hij een initiatief neemt, hetwelk hen kan kwetsen.

Ik kan u als zeer zeker melden dat eene nieuwe nota, op bevel des Keizers, door den heer Thouvenal is gerigt aan al onze agenten in het buitenland. Deze nota betreft de gebeurtenissen van Italië.

De heer Thouvenal verklaart er in hoe Frankrijk alleen door zijne raadgevingen heeft kunnen werken op de besluiten van de Sardinsche Regering; dat het de onderneming tegen de beide Sardinien evenveel tegen Rome heeft afgekeurd, naar welke laatste stad het thans nieuwe troepen moet zenden, om den Staat met nadruk te beschermen. De heer Thouvenal, — en ziedaar het meest gewichtige punt, — herinnert dat Frankrijk aan Sardinië alleen het bezit van Lombardije heeft willen waargen.

De herkomst dezer nota komt mij voor dese te zijn: Frankrijk wil zich tegenover de Mogendheden niet compromitteren door de handelwijze van Piemont goed te keuren, en het maakt vofra een voorbehoud voor het geval dat gebeurtenissen, onmogelijk te vermijden, de Staten van Italië aan hunne vroegere bezitters mogten hergeven. Frankrijk wil zijnz bestaan niet wagen op den worp, dien Victor Emmanuel heeft gedaan.

Wat al nota's hebben wij al zien voorbijtrekken sinds drie a vier weken!

De circulaire van den heer de Cavour, waarbij de inval in den Kerkelijken Staat werd verklaard en die door de diplomatie vrij ongunstig werd opgenomen.

De circulaire van den kardinaal Antonelli, waarbij tegen dien inval werd geprotesteerd, — zonder afzeggend antwoord gebleven.

De circulaire van den heer von Rechberg, waarbij

geproteerd werd tegen de gebeurtenissen in Italië, — hetzelfde lot als die van den kardinaal.

De brief van lord John Russell aan sir Hudson, waarbij aan de Italianen de mate van ondersteuning werd kenbaar gemaakt, waarop zij van Engelslands zijde kunnen rekenen.

De circulaire van Prins Gortschakoff, waarin het behoudend karakter der bijeenkomst van Warschau werd verklaard.

Eindelijk de circulaire van den heer Thouvenel. Ik zal mij bepalen tot deze opmerking, dat in de diplomatie alleen de heer de Cavour van dezelfde meening is en dat hij onder zijne schijnbare tegenstanders zelfs Frankrijk telt.

De zaak der revolutie heeft eene nederlaag geleden in de Beide Siciliën. Het schijnt thans zeker dat de Koninklijke troepen Cajazzo en Piedimonte (steden in de provincie Terra di Labora, tusschen Capua en Gaëta gelegen), hebben hernomen. Dit voerde tot verkregen zijn ten gevolge van onderscheidene bloeddige gevechten. Het leger des Konings zou aldus op nieuw volkomen meester zijn van de linie der Vulturino. Men zegt dat Garibaldi voornemens is in de eerste dagen van oktober, met al de strijkrachten over welke hij kan beschikken, een beslissenden slag te leveren aan het Napolitaansche leger. „Hoe 't zij (zegt la Patrie) de strijd schijnt een nieuw tijdperk in te treden.”

Het is hier de plaats om eene passage uit een brief, den 25 dezer uit Napels aan le Siècle geschreven, aan te halen:

„De generaal Cialdini is de Napolitaansche grenzen bij Teramo overgetrokken, komende van Ascoli. Toen dit plan was bekend geworden, heeft een gouverneur in de Abruzzen aan Garibaldi geschreven om te weten welke houding hij moest aannemen. De dictator heeft hem geantwoord dat hij aan de Piemontezzen moest te kennen geven, dat zij als broeders op den Napolitaanschen bodem zouden ontvangen worden.”

Het feit, in dezen brief medegedeeld, wordt bevestigd. Het bewijst dat de definitieve verovering van de Beide Siciliën voor Garibaldi zeer moeilijk zou zijn en dat de aanhechting zoo zeer behoefte is geworden voor Piemont, dat het zich genoodzaakt ziet Garibaldi te hulp te komen; men zegt reeds dat de Piemontezzen Gaëta zullen aantasten en belegeren. Deze feiten bewijzen hoerz men, — ongetwijfeld met opzet, — de oneenigheden heeft overdreven die tusschen Garibaldi en den heer de Cavour kunnen hebben geheerscht; het punt van vereniging tusschen die beiden is Koning Victor Emmanuel. De zaak van Frans II moet als verloren beschouwd worden.

Wat den generaal Lamoricière betreft, hij is krijsgewonden. Ancona is aangevallen en verdedigd geworden met een bewonderenswaardigen moed. De belegerden hadden in het geheel niet meer dan 120 stukken in batterij, omdat de wapening der werken nog niet was voltooid en er is geen enkel stuk in staat gebleven om vuur te geven. De Piemontesche artillerie, zeer fraai en zeer talrijk, is volmaakt bediend geworden. Hare uitwerking, zoo van de landals van de zeezijde, is geducht geweest. Het was alleen, nadat al zijne stukken zonder uitzondering waren gedemonteerd, dat de generaal de Lamoricière gevraagd heeft te capituleren. De Piemontesche troepen, welker verdienste en dapperheid men kent, brengen van ganscher harte hulde aan den moed van het kleine garnizoen van Ancona.

De verschillende artikelen der capitulatie waren het onderwerp van langdurige beraadslagingen; de generaal Fanti stond aan de overwonningen der krijgser, d. i. den vrijen aftogt toe, maar hij vorderde den eed van niet meer te zullen dienen in het Pauselijke leger. Toen de generaal de Lamoricière en zijne soldaten weigerden deze verbindtenis aan te gaan, sprong de capitulatie af en de belegerden gaven zich allen krijsgewonden. La Patrie verzekert heden avond dat de gevangenen door de Piemontezzen met de grootste onderscheiding behandeld worden.

De Iride van Napels deelt den inhoud mede van de proclamatie van Mazzini, getiteld: „Noch afvalige, noch oproerling.” Ziehier de hoofdpunten en eenige zinnetten aan het slot van dit manifest:

Mazzini eischt de vrijheid van te mogen zeggen, niet dat de republiek de beste der regeringen is, maar dat 25 miljoen Italianen meester behooren te zijn op hun eigen grond. Hij zegt dat de Italiaansche vrijheid niet is in de raadgevingen en handelingen van Frankrijk en dat men haar verkracht door haar te doen afhangen van den willekeur van Louis Napoleon of van ieder ander. Hij eischt de vrijheid van te zeggen dat hij van de twee programma's van de Cavour en van Garibaldi de voorkeur geeft aan het laatste, omdat geen enkel initiatief der Italiaansche emancipatie aan het programma Cavour toebehoort en Rome en Venetië diensvolgens slaven zullen blijven, wanneer de opstand en de oorlog der vrijwilligers hunne vrijheid niet veroveren. Hij eischt de vrijheid van te zeggen dat men geen vrij en eenig Vaderland zal grondvesten, door deze of gene provincie aan Piemont te hechten, maar door Piemont en alle andere provincien zich in Italië en Italië zich in Rome te doen oplossen. „Dát eischen wij en niets anders. Wederlegt ons, maar lastert ons niet. Herhaalt niet altijd dwaaslijk of ter kwader trouw dat wij voor de republiek werken, wanneer wij sints twee jaren van de republiek zwijgen. Veroordeelt ons niet hardnekkig zonder ons te lezen. Herhaalt niet, als blinde dienaars van elke ministeriële courant, verzekeringen die honderd maal door de feiten zijn wederlegd. Hilt niet, door boosaardige leugens, de hartstogten tegen ons op van een volk dat grootendeels aan ons verschuldigd is wat het gevoelt en wat het van zijne eenheid heeft bemagtigd. De leugen is de kunst der lage lafheid; geloof zonder onderzoek is eene gewoonte van dwazen.”

Sommige buitenlandsche papieren hebben gesproken van een onheil dat eenige dagen geleden zoo overkomen zijn aan het yacht van Prins Napoleon. De ketel van het vaartuig, aan boord van hetwelk de Prins zich bevond, zou gesprongen zijn. Onderscheidene passagiers zouden gedood zijn, maar de Prins zou, na zich in de zee te hebben geworpen, gelukkig genoeg zijn geweest van den wal te bereiken. La Patrie zegt dat van dit alles geen woord waar is en dat zij gemagtigd is het tegen te spreken. „Prins Napoleon, vervolgt het blad, is den 25sten van Glasgow, in Schotland, naar Dublin vertrokken; hij is den 26sten te Kingston bij Dublin aan wal gegaan, zonder eenig onheil te hebben ondervonden en maakte zich den 27sten gereed een togt door Ierland te doen. Al de passagiers verkeerden in goeden welstand.”

Men verzeekt mij dat het blad le Propagateur du Nord vervolgd zal worden wegens het verspreiden van valsche berigten, omdat het heeft medegedeeld dat de Hollandse Regering de uitlevering had geweigerd van de medeplichtigen van Oraini, die uit Cayenne waren ontspannt.

— Bij Keizerlijk besluit van 29 dezer is de graaf de Chasseloup Laubat, minister van Staat bij het departement voor Algerië en de Koloniën, tot de waardigheid van Grootkruis der orde van het Eere-

legioen verheven.

— De Opinie van Turijn ontkeet in een uitvoerig artikel de aanhoudende geruchten wegens den afstand der eilanden Sardinië en Elba aan Frankrijk. Die geruchten, zegt dat blad, hebben eigenlijk geene wederlegging noodig. Sardinië en Elba zijn geheel Italiaansch; bij geene Mogendheid kan het denkbeeld om die te vorderen, bij geene Italiaansche Ministerie dat om ze af te staan opkomen. Juist de afstand van Nizza en Savoye waarborgt Italië voor allen verderen afstand van grondgebied. Aan dien afstand toch heeft men het te danken dat twee en twintig miljoen Italianen op het punt staan om vereenigd te worden. Wie kan duchten dat men een Staat van twee en twintig miljoen inwoners den afstand van eene provincie zal afvragen? Welke Mogendheid zou zoo vermetel kunnen zijn? Allerkindertachtig is de taktiek van hen die veinzen den afstand van Sardinië en Elba mogelijk te achten, om te beweren dat de aanhechting van Zuid-Italië niet geschieden zal zoo lang graaf Cavour aan het bewind is. Welke waarborg zou zijne aftreding aan zijne tegenstanders schenken? Moeten zij niet vreezen dat een ander Ministerie hetzelfde als hij zou doen, en dat hij later op nieuw aan het bewind kwam. „Bestaat er verschil van meening, zoo eindigt het artikel, trachten wij het te vereffenen, maar laten wij door belachelijke redeneringen of door de tegenstanders van het Ministerie gebezigde drogredenen de rechtvaardiging van eene oppositie niet afhankelijk maken, die zich door geen andere wapenen kan staande houden.”

— In het park van Compiègne vindt men aardappelvelden, die vier jaren geleden bepoet zijn geworden; daar zij zeer diep in den grond waren gezet kon men ze niet allen rooijen. Thans worden zij op 35 centimètres diepte geplant en zijn nog niet één jaar door de ziekte aangetast; zij zijn groot van stuk en zoo goed als men die vóór de ziekte over het algemeen had. Dit schijnt te bewijzen dat de aardappel diep moet worden gepoot, omdat de ondervinding leert dat de ziekte zich altijd op een zeer ondiep in den grond openbaart.

— Het blijkt hoe het een valsche brief geweest is, die door het dagblad van Verona was medegedeeld als door den generaal Bosco uit Gaëta geschreven, en waarin hij verklaarde de zaak des Konings van Napels tot den dood toe te zullen verdedigen. Want het Journal des Débats behelst nu het volgende schrijven van dien generaal: „Parijs, Hôtel de Bade, 27 september. Mijnheer, door eene smartelijke ziekte te Napels teruggehouden, maakte ik mij, zoodra ik konde, gereed om mij bij den Koning, mijn meester, te Gaëta te voegen. Men heeft zich daartegen verzet en den 13 september verwierf ik de vrijheid en het verlof om Napels te verlaten alleen op mijn woord van eer dat ik gedurende drie maanden niet in het leger van Z. M. dienen zou. Gisteren te Parijs aangekomen, las ik in uw blad een brief, geteekend Bosco, den 14 september uit Capua geschreven en aan het dagblad van Verona ontleend. Ik vereenig mij met de daarin uitgedrukte gevoelens, ik ben er trotsch op dat men mij die toeschrijft, maar ik heb dien brief niet geschreven. Ontvang enz.”

— Volgens berigten uit Beyruth van 21 dezer, te Marseille ontvangen, heeft Fuad-Pacha de opperhoofden der Drusen derwaarts ontboden om rekschap te geven van hun gedrag. Daar de meesten geweigerd hebben te komen, verzeekt men dat eene expeditie uit Fransche en Turksche troepen bestaande, naar Deir el Kamar zal oprukken.

BELGIË.

BRUSSEL 30 september. — De Koning, de Hertog en de Hertogin van Brabant en de Graaf van Vlaanderen zijn heden morgen ten negen ure langs den zuiderspoorweg naar Doornik vertrokken, waar zij dezen middag moeten aangekomen zijn. De trein hield te Brame le Comte, Soignies, Jurbië, Ath en Leuze op, waar de Vorstelijke personen overal hartelijk werden begroet. Morgen ochtend ten tien ure begeven de Koning en de Prinszen zich met postrijtuig naar Bossuyt, om de inwijding der nieuwe haven bij te wonen. Aldaar wordt hun een déjeuner aangeboden en vervolgens begeven zij zich naar Oudenaarden, waar hun eene schitterende ontvangst toef. Denkelijk keeren zij maandag avond ten zeven ure te Brussel terug. — De sedert twee eeuwen gekoesterde wensch der bewoners van het departement Yperen, om de Lijs met de Yperlee en de zee vereenigd te zien, schijnt eindelijk vervuld te zullen worden. Althans de aanvraag om concessie tot het graven van een kanaal van Commies naar Yperen, is, met de daarbij behorende plannen, door den heer Bucher ingediend, met bijvoeging der stelligste beloften uit een financieel oogpunt aan het departement van openbare werken, voor de onverwijld uitvoering van genoemd werk. De lengte van het tracé is ongeveer 17 kilometers, met inbegrip van een tunnel, en de geraamde uitgaven bedragen ongeveer 5 miljoen francs, ten deele te bekostigen door hen die aanbieden zich met de onderneming te belasten, anderdeels uit de bijdragen van den Staat, de provincie en de gemeenten.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT 27 september. — Niet, zoo als eerst gezegd was, te Darmstadt, na de terugkeer van Koningin Victoria uit Coburg, maar te Maintz, zal de verloving van Prinses Alice met Prins Lodewijk van Hessen Darmstadt officieel bekend worden gemaakt. Die Prinses is den 25 april 1843, haar verloofde, de zoon van Prins Karel (broeder des regerenden Groothertogs) en van Prinses Elizabeth van Pruisen, den 12 september 1837 geboren. Het verblijf der Engelsche Koningin te Maintz zal denkelijk twee volle dagen duren.

COBURG 25 september. — Heden voormiddag kwamen Prins en Prinses Frederik Willem en de kleine Erfprins van Pruisen hier aan, en werden door den Hertog, die vroeg in den morgen uit Gotha herwaarts gekomen was, ontvangen. Ten vijf ure bereikte de extra-trein, die Koningin Victoria, den Prins Gemaa en Prinses Alice naar Coburg bracht, het stationsplein, waar zij door den Hertog en Prins Frederik Willem werden opgewacht. Al de Vorstelijke personen droegen het rouwgewaad over de gisteren gestorven Hertogin-Weduwe van Coburg Gotha. In het derde rijtuig zat lord J. Russell, een man van kleine gestalte, met grijsachtig haar, korten jas en lichtkleurige broek. De talrijke menigte volgde den wensch der Koningin, die verzocht had van alle openbare eerbetooningen verschoond te blijven, en legde tevens hare deelname door eene eerbiedige stilte aan den dag. Koningin Victoria heeft met haren Gemaa en hunne Dochter een gedeelte des linkervleugels van de Eereburg betrokken, terwijl Prins en Prinses Frederik Willem een gedeelte van den rechtervleugel bewonen. Voor een deel van het Koninklijk logies is het logement Zum Goldenen Löwen voor de som van 6000 gulden afgehuurd.

WEENEN 28 september. Het zoo even bekend geworden bevelschrift, op het spoedig voltallig maken van het leger en het onder de wapenen roepen van vijf klassen betrekkelijk, heeft hier, ofschoon men er op was voorbereid, toch nog eenigzins verrast en

mismoegen verwekt. Echter blijft men gelooven dat Oostenrijk zijne verdedigende stelling niet verlaten, in elk geval den afloop der Warschauer Conferentie afwachten zal, alvorens een eindbesluit te nemen.

— Aan een Duitsch blad wordt van hier geschreven: „Naar wij van eene geloofwaardige zijde vernemen, is de luitenant veldmaarschalk von Schmerling naar Munchen gereisd, en zou met de zending belast zijn om het in die hoofdstad daarheen te rigten dat Beijersche troepen de Tyrolsche grenzen bezetten zullen, in geval de Oostenrijksche naar het tooneel des oorlogs mogten geroepen worden.”

Latere Berigten.

LONDEN 30 september. — (Reuter's Agentschap). In het antwoord van Frankrijk aan de Pauselijke Regering wordt gezegd, dat Frankrijk de verblinding van Piemont betreurt; het bezigen van geweld zou echter het kwaad nog verergeren en eene worsteling in Italië en een algemeen oorlog veroorzaken.

Het Fransche leger te Rome zal op 24,000 man gebracht en belast worden met het eigenlijk gezegde patrimonium van den Paus te beschermen, hetwelk Rome, Civita Vecchia en Viterbo in zich bevat. Frankrijk zal dit patrimonium zoowel tegen een aantal van Garibaldi als van Piemont verdedigen.

WEENEN 29 september. — Talrijke arrestation van staatkundigen aard hebben in Hongarije, te Temesvar, Begedin en Debreczin plaats gehad. De beurs was tamelijk vast.

TURIJN 29 september. — De Koning is heden, onder de toejuichingen der bevolking, naar Bologna afgereisd. De Prins van Carignan komt uit Toskane naar Turijn, in hoedanigheid van stedehouder des Konings.

TURIJN 30 september. — Uit Napels is den 26 dezer eene deputatie vertrokken, om Koning Victor Emmanuel een adres te gaan aanbieden, waarbij Z. M. uitgenoodigd wordt zich naar de hoofdstad der Beide Siciliën te begeven, ten einde de openbare rust aldaar te herstellen en, gelijk het adres zich uitdrukt, „de weldaden der vrijheid, der orde en van den vooruitgang te verspreiden, welke in den naam van Uwe Majesteit zijn zaamgevat.”

Koning Victor Emmanuel is heden morgen ten negen ure, te midden der toejuichingen der bevolking, te Bologna aangekomen. Spaventa, die uit Napels verbannen was, is te Turijn gearriveerd. De generaal de Lamoricière, die te Ancona krijsgewonden gemaakt is, zal den 4 oktober insgelijks hier aankomen.

BOLOGNA 30 september. — De portefeuille van den generaal de Lamoricière is in handen des generaal Fanti gevallen. Men verzekert dat zij brieven behelst die hem ten sterkste verdacht maken, ja de ontzeggelijke bewijzen inhouden van talrijke gepleegde kuiperijen tegen de Regering van Keizer Napoleon, met de Legitimistische partij, en zelfs met die der roode Republikeinen.

Koning Victor Emmanuel heeft eene revue over de hier aanwezige troepen gehouden; hij zal morgen naar de Romagna vertrekken.

PERUGIA 30 september. — De geheele bevolking van Saffino en Lazio is in opstand gekomen, onder het geroep van: Leve Koning Victor Emmanuel! De jagers van den Tiber hebben de Pauselijke gendarmes verjaagd en de Italiaansche vlag op den linkeroever van den Tiber geplant. De kolonne Bignone is in aantogt. De Napelsche bevolking op de grenzen van den Kerkelijken Staat roept de bescherming van Victor Emmanuel in.

Per Telegraaf.

LONDEN 1 October.

De Morning-Chronicle meldt, dat op eene desbetreffende vraag van Rusland, door Pruisen geantwoord is, dat het terugroepen der gezanten uit Turijn voorbarig zou zijn, zoolang er geen aanval op Venetië had plaats gehad.

De Daily News verklaart de dépêche aan sir James Hudson, onzen Gezant te Turijn, voor echt; maar er moet eene dépêche bestaan aan onzen gezant te Weenen, lord Loftus, inhoudende dat het belang van den vrede van Europa vordert, dat de invloed van Oostenrijk in Italië, buiten Venetië ophoude, en dat Engeland zich de vijand verklaart van een ieder, die het beginsel van niet-tusschenkomst mogt schenden.

(Reuters Office.) Gedurende het verblijf van Keizer Napoleon te Ajaccio, had de heer Thouvenel zijn ontslag ingediend, daarbij er op aandringende, dat een meer afdoende bijstand aan den Paus zou worden verleend. Sedert de terugkomst des Keizers en het door dezen aan den heer Cadore gegeven antwoord, heeft de heer Thouvenel zijn ontslag teruggenomen.

WEENEN 1 October.

In Hongarije hebben talrijke inhechtenisnemingen plaats gehad, naar aanleiding van eene revolutionaire proclamatie, door de propaganda verbreid. Reeds heden zijn de militaire ligtingen van 1840, 1839, 1838, 1837 en 1836 onder de wapenen geroepen. Zij zullen vóór den 31 december in dienst moeten zijn.

TURIJN 1 October.

De Koning zal te Forli overnachten en morgen naar Ravenna vertrekken, of naar Ancona sloop gaan. De voorwaarden der capitulatie van het garnizoen te Ancona zijn nog niet bekend. Men heeft in de vesting 140 kanonnen, benevens eene geldswaarde ten bedrage van 700,000 francs gevonden.

De Siciliaansche deputatie is alhier aangekomen. Volgens brieven uit Napels van den 27sten is aldaar een nieuw Ministerie gevormd. Als leden daarvan worden onder anderen genoemd Bianca, Giura en Ferrioni.

LONDEN 1 October.

KOFFIJ en THEE prijshoed. — SUKKER slaauw. — RIJST gezocht. — OLIE 30.3. — BOTER. Friesche 110/4 112/. — GRANEN. Tarwe 2 1/2. — Gerst en Haver 1/1 hooger. — Ter VERMART waren heden 5600 Runderen, 120 Kalveren, 56,600 Schapen en 40 Varkens. Runderen golden 4/10, Schapen 5/, en Varkens 5/6.

LIVERPOOL 1 October.

KATOEN. Tot vorige prijzen zijn heden 9000 b. verhandeld.

BERLIJN 1 October.

GRANEN. Rogge: Najaar 49%, Voorjaar 46%. Haver: Najaar 25. — OLIE. Najaar 11 1/2, Voorjaar 12%. HAMBURG 1 October.

OLIE: Najaar 26.2; Voorjaar 27.2.

PARIS 1 October.

Frankrijk 3 pc. 68.75; dito 4 1/2 pc. —. Credit Mob. 697.50. Spanje 1 1/2 pc. 39 1/2; dito binnenl. 3 pc. 46 1/2.

LONDEN 1 October.

De 3 pc. Geconsoleerde 93 1/2. Spanje 1 1/2 pc. 39 1/2; dito Cert. 6. Mexico 3 pc. 22. Peru 4 1/2 pc. 73 1/2. Grenada 3 1/2 pc. 17. Venezuela 4 1/2 pc. 25 1/2; dito Uitgeft. 12 1/2.

WEENEN 1 October.

Oostenrijk, Metalliek 5 pc. 62.50; dito Nation. 5 pc. 74.10. Wissel Londen / 131.40.

Bij de heden plaats gehad hebbende 12de premiëntrek der 4 pCts. Weener aandeelen a fl. 250, zijn de volgende aandeelen met de daarnevenstaande prijzen uitgeloot: als: serie 3845, n. 12, fl. 70,000, 3845, „ 20, „ 40,000, 3837, „ 40, „ 5,000, 2023, „ 47, „ 5,000, 2023, „ 6, „ 5,000, 1380, „ 19, „ 5,000.

FRANKFORT 1 October.

Oostenr. Metall. 5 pc. 45; dito Nation. 5 pc. 58

Spanje 1 1/2 pc. 38 1/2; dito 3 pc. 46.

ANTWERPEN 1 October.

België 2 1/2 pc. —; dito 4 1/2 pc. —. Oostenrijk Metall. 5 pc. 45 1/2; dito Nation. 5 pc. 54 1/2. Spanje 1 1/2 pc. dito binnenl. 3 pc. —.

Ingezonden Stukken.

De discussien in de Tweede Kamer over het adres van antwoord.

Wederom is eene nieuwe parlementaire zitting geopend. De eerste discussie der Tweede Kamer liep als gewoone over het adres van antwoord. — De Grondwet vordert geen zoodanig adres, de aanbidding daarvan is eene door van parlementaire beleefdheid jegens het hoofd van de Staat, van daar dat het gewoonte was geworden dat aderen weerklinkt te doen zijn van de Trooneerde.

Van die gewoonte is men deze keer afgeweken; dit adere bevat meer en minder dan een weerklink; de Kamer heeft gemeend eenige paragrafen der troonrede onbeantwoord te moeten laten en daarentegen aan te dringen op spoedige aanbidding van verschillende wetsontwerpen de troonrede niet genoemd. In zoe verre is de Kamer in haar regt en deze aangelegenheid zoude onopgemerkt kunnen voorbij gaan, ware het niet dat de discussien over het adres een buitengewoon karakter hadden aangenomen. Aan den opmerkingen beschouwer van 's Lands aangelegenheden kan het niet ontgaan zijn hoe die discussie zich dit jaar meer dan anders door bitterheid kenmerkt hoe de Tweede Kamer, aan het slot van haar adres, op de overeenstemming tusschen de Regering en den vernameemstak der vertegenwoordiging, als eerste voorwaarde onzer nationale instellingen, terwijl zij tegelijk een onbetamelijk ongeduld aan den dag legde, om te toonen dat die gewenschte overeenstemming niet van haar magt wordt verwacht.

Van waar die bitterheid? Van waar dat ongeduld? In dezelfde Kamer nog zoo kort geleden met zoo groote meerderheid de spoorwegwet, door dit zelfde Ministerie voorgedragen, had aangenomen. Zou dan de Kamer waar het epitheton, naar den heer Thorbecke zoo onzinnig naar het hoofd geslingerd, van Wisselische Kamer dienen? Men zoude zulks haast beginnen te gelooven immers geen der leden heeft den handschoen, naar door de heer Thorbecke voor de voeten geworpen, opgevat; de kleef al zoo nog op het aangezicht van de groote meerderheid der leden. Of heeft wellicht de Kamer het onbestemde gewild dat de tegenwoordige Regering niet een blind werktuig in hand der Kamer wenschte te zijn, maar een eigen omtuiging wenschte te volgen? Herinnert zij zich misschien met weinig zelfvoldoening hare eerste motie ter zake d spoorwegen en in verband daarmee hare laatste stemmen over dat onderwerp; en hoe zij daardoor aan de Regering regt toekende om de motien der Kamer te beschouwen als zinloze uitboezemingen onder den indruk van oogenblik geslaakt, uitboezemingen die men later als van nul en geene waarde herroepet? Of is het wellicht de bewustzijn der Kamer dat de afgelopen Zitting de de eindeloze en onvruchtbare debatten door haar gevoerd, tot weinig degelijks heeft geleid, dat 's Lands welzijn en politieke ontwikkeling door hare wijze handelen veel eer is belemmerd dan bevorderd, is dat bewustzijn dat haar zoo ongeduldig doet zijn om de de Natie diets te maken dat het aan aangeboden wet heeft ontbroken, niet aan lust van de Kamer om ze te doen?

Mag men zich op het veld der gissingen en bespeelingen wagen, dan komt dit laatste wel het waarschijnlijkst voor. Toch is het denkende publiek niet vergaten hoe de Regering ernstig heeft aangedrongen op afdoende van belangrijke wets-ontwerpen, met name van de niet regterlijke inrigting; maar hoe de heer van Hoëvell meent dat het tijd was om naar Wiesbaden te gaan en, — behandelend der wet bleef achterwege.

Die zelfde zucht tot tijd verbeuzelen bestaat nog bij de Kamer als vroeger. Wie dit nog mogt betwijfelen als de Bijblad van 25 september op; daaruit zal hij kunnen leeren hoe een Ex-Minister van Koloniën (P. Mijer) een Ex-Gouverneur-Generaal (Duymaer van Twist) zoodat de minste aanleiding gemeend hebben zich te moeten verdedigen tegen eene aantijging van willekeur, voortnemende in een anoniem geschrift, dat meer van groot talent dan van groot doozigt getuigt. Die Heeren stellen zich gerust. De Natie heeft sedert lang haar oordeel gegeven over het bestuur des heeren Duymaer van Twist en opperlandvoogd van Nederlandsch Indië, zonder dat de voor dien Staatsman noodig zij van zich zelve getuigen af te leggen in de Kamer. De Nederlandsche Natie niet vergeten hoe de onstaatkundige regeling der troonopvolging in het Rijk van Banjermassing, de hoofdoorzaak was van den opstand op Borneo. Nog is de moord op den heer Wijnmalen, op de Zendingen, op de vrouwen en kinderen niet vergeten; de vernedering onze vlag op de Onrust aangedaan niet gewroken.

De Natie herinnert zich nog al te wel hoe de door den Gouverneur-Generaal Duymaer van Twist genomen maatregelen ten opzichte van de Mecca-gangers, kiemen van ontvredenheid en fanatisme dermate in Nederlandsch Indië hebben gestrooid, dat eene aanmerkelijke vermeerdering van leger en vloot noodzakelijk zijn geworden en miljoenen schats vorderen om het geschoekte gezag te handhaven, en er behoort waarlijk een meer dan gewone naviteit in den volksvertegenwoordiging Duymaer van Twist toe om, na door kortzigtigheid de opperlandvoogd aanleiding te hebben gegeven tot zoe veel onheil, aan de tegenwoordige Regering het verwijt te doen, dat de toestand van Nederlandsch Indië niet het verdriegend is.

Het is tijd en meer dan tijd dat de Kamer wete dat het de Natie onverschillig is wie de ministeriële zetels bekleeden dat het Nederlandsche Volk moede is van die partij-kwestiën waarbij het slechts individuen geldt; dat zij van de Regering verwacht de ontwikkeling van hare zedelijke belangen, van hare materiele hulpmiddelen en van hare politieke regten; van hare Vertegenwoordiging, dat de wake voor die regten, dat zij een heilzaam tegenwicht tegen mogelijke willekeur vorme, een kracht en steun schenke wanneer de Regering haar pligt vervult. Mogten en Regering en Volksvertegenwoordiging zoodanig hare roeping begrijpen en de wensch der Tweede Kamer aan het slot van haar adres zal geen ijdele verzoeking zijn, maar een bron van welvaart en ontwikkeling voor de Natie worden.

Φιλολογικόν.

Correspondentie.

Het artikel van P. over het beleggen der gelden van geneeskundige Sociëteiten of zoogenaamde Ziekengenebefragenis-bussen in Oostenrijksche fondsen, zal worden geplaatst, wanneer de Inzender zich bij de Redactie bekend maakt.

Het artikel uit Heinenoord zal worden opgenomen zoodat de plaatsruimte zulks gedooft.

Ofschoon het N. zeer heeft gespeten, dat zijn ingezonden stukje niet is kunnen geplaatst worden, kunnen wij van den aangenomen regel afwijken. Vruchteloos is de uitnodiging, thans door N. in naam der waerheid gedaan, om zijn stukje alnog te willen opnemen.

Scheepstijdingen.

Bouwersh. Aang. 20 sept. Thirst, Rides, Middlebro' (vertr. n. Dordrecht) Vertrokken. 20 sept. Euterpe, Kuipers, Dordrecht Op de reede terugg. 20 Doggersbank, Mammes, n. Batavia (wegens verlies van anker) 20 oct. Niets gepasseerd. 20 sept. N.W. N.W.—N.W. 20 oct. NNW, stil.—NNW) **Belvoet** Aangek. 20 sept. Integrity, Wilson, Newcastle dito Farvith, Tait, dito **Albatross** (st.), Liverpool **Hendrik & Anna**, den Breems, Bouess **Pioneer** (st.), Bristol **Waters**, Fenbow, Sunderland **Elisabeth**, Toms, Grangemouth **Goose**, Goosen, Bergen **Emma**, Spitalier, dito **Van Schooten Jr.**, Nip, Libau dito **Rening**, dito **Randall**, Nerva **Steen**, Archang. **Catharina**, Nioeven, dito **Voogd**, Riga **Gerarda**, Struik, dito **Prak**, dito **Broower**, dito **Hansen**, dito **Olsen**, dito **Gallas**, dito **Peter & Paul**, dito **Grossmann**, dito **Paulina**, dito **Wessels**, dito **Hendriksen**, dito **Osterrisoer** **Goosm Quon** (s), Hull **Wormann**, Sörensens, Archangel **Esting**, Riga **Maria**, Hayen, dito **Lindeboom**, dito **Neasbitt**, Newe. **Maryaret**, dito **Corbitt**, dito **Siichen**, dito **Potjewid**, Libau **Vertrrokken.** **Enchantress** (st.), Hull **Ver-Huell** (st.), Havre **London** **Reglas** (st.), Newe. **Zeplien**, dito **Bigaell**, dito **N.N.W.** **N.N.W.** **Aangek.** **Ary Scheffer** (st.), Havre **Oranje** (st.), Duinkerken **London** **Earl of Auckland** (st.), London

Madelena, Dillwitz, dito **Elida**, Bolvig, dito **Oscar**, Boade, dito **Vertrrokken.** 29 sept. **Mary & Jane**, Allen, London **Lion** (st.), dito **Alida**, Nagel, Liverpool **Twee Gezusters**, de Jong, Yarmouth **Hawthorn**, Shields, Newe. **Ann Proud**, Forcer, Sunderland **Thomas & Hannah**, Ledgerton, dito **Don**, Anderson, Seaham **Moses**, Falck, Frederikat. **Volunteer** (s), (v. Liverp.) Hamburg 30 **Providence**, Hodser, Newcastle **Captain**, Lamb, Sunderl. **Maria**, Molenaar, Yarmouth (Z.Z.W.—Z.Z.O.—W.) **Vile** Aangekomen 27 sept. **Gesina**, v. Sluis, Gothenburg **Amsterdam** (s), Hamburg 28 **Johanna**, Claussen, dito 29 **Wolvaart**, Ekamp, Riga **Geertruida**, de Groot, Oudsoen **Vertrrokken.** 27 **Zwaantje Groenendal**, Raaker, Newcastle **Jonker van Slochteren**, Prak, Helsingborg **Maria & Fanny**, Unger, Frederikstad **Hendrika**, de Jong, Osterrisoer **Oostmahora** Aang. 28 sept. **Alberdina**, Lever, Kopenhagen **Zierikzee** Aang. 29 sept. **Alma**, Bowbyes, Shields **Vertrrokken.** **Catharina Maria**, Oomkens, Hongk. (via Card.) **Schelde**, Hoefman, Singapore (via dito) **Vlissingen** Aangek. 28 sept. **Catharina Elisabeth**, de Ruiters, Newcastle **de Trouw**, Boeker, Memel — **Managawa** Aangek. 8 juli **Krimpen aan de Lek**, Ouwehand, Batavia **Hong Kong** Vertr. 7 aug. **Antoinette Seraphine**, Viëtor, Amoy 9 **Jeannette & Cornelia**, Verhoeven, Batavia **Macao** Aangekomen 3 aug. **Anna Helena**, Don, Bangkok 4 **Agidia & Pauline**, Itz, Whampoa **Sophia Amalia**, v. Veen, Shanghai **Amoy** — **Vertrrokken.** 30 juli **Sumatra**, Grivel, Batavia **Shanghai** Aangek. 31 juli **Stad Enschedé**, Hegt, Hong Kong **Twee Jeannes**, v. d. Windt, Hong Kong 30 **Baron Forstner van Dambenoy**, Kruymel, Swatow

Deal Gepass. 28 sept. **Mary**, Hogemann, Soerabaja n. Rott. **Rochester** Aang. 28 sept. **John & Charles**, Hopkins, Rott. **London** Aangek. 28 sept. **Circassian**, le Maitre, Rotterdam 29 **Sinaï**, Perfect, dito **Saucy Jack**, Fleming, d.° **Friso**, Duintjer, Koningsb. **Alida**, Dik, St. Petersb. **Hoop**, Fokkema, Workum **Stad Workum**, Stenders, d.° **Juffer Garreits**, Redeker, Windau **Allegonda Rensina**, Smit, Norrköping **Harwich** Aangek. 28 sept. **Thomas**, Ford, Rott. n. Ipswich **Hull** Aangekomen 28 sept. **Neptunus**, Ringeling, Riga **Goldhoorn**, Pott, dito **Sunderland** Aangek. 27 sept. **Taurus**, Henderson, Rotterdam **Barbara**, Booth, dito **Shields** Aangekomen 27 sept. **Hoogezand**, Vinsinga, Groningen **Marius & Gertruida**, v. d. Tas, Dordrecht **Grietje**, Hes, Schiedam **Dart**, Sanson, Rott. **Phoenix**, Jackson, dito **Anna Margaretha**, Olthoff, Huelva 28 **Cleopatra**, Austwick, d.° **Orient**, Taylor, Schied. **Newcastle** Uitgekl. 28 sept. **Macassar**, Rip, Singapore **Jantje**, Smit, Riga **Aangekomen.** **Triton**, Gray, Holland **Dundee** Aangekomen 27 sept. **Aurora**, Vaalman, Koningsbergen **Hamburg** Aangek. 28 sept. **Campesius Willem**, Koster, Groningen **Travemunde** Aang. 28 sept. **Nooit Gedacht**, v. d. Meulen, Kopenh. **Dantzig** **Vertrrokken** 27 sept. **Ovida Helena**, Bugge, Amsterdam **Bertha**, Duit, Antw. **Wobinna Frederika**, Das, de Jahde **Bolderaa** Aangekomen 24 sept. **Saga**, Tonning, Amsterdam **Gertrude**, Kramer, dito **Maria**, Jongebloed, Rott. **Alida**, Brouwer, Amst. **Jacobus Anthonie**, Mellema, dito **Altha**, Sprik, dito **Josephine**, Schuijnders, Rotterdam **Barbara**, Olthaus, Schied. **Helena**, Bögge, dito **John Bull**, Lemcke, dito **Drie Gezusters** Pott, v. Emmen, Liverpool **Roelina**, Hazewinkel, Gloucester **Vertrrokken.** 23 **Louise**, Johansen, Elseneur

is twee dagen later op het Daimata-rijf gestrand; de equipage en passagiers hebben zich in de boot gered en zijn op een nabijzijnd eiland aangekomen. Z. M. stoomschip Phoenix is van Makassar naar de plaats des onheils vertrokken om zoo mogelijk assistentie te verleenen. **Hong Kong** 11 aug. De Ned. schepen **Drie Gebroeders**, kapit. Kramer, **Hellevoetsuis**, Vos, **Hollands Trouw**, Kenker, en **Jacoba Cornelia**, Rosenboom, zijn nog steeds als transportschepen in dienst der Engelsche marine. **Gepraaid:** 16 aug., op 4° NB. en 22° 10' WL., **Odilia Margaretha**, Martini van Geffen, v. Rotterdam n. Batavia. 22 aug., op 0° 46' NB. en 28° 57' WL., **Kosmopoliet**, Bouten, v. Rott. n. Batavia (24 d. reis). 22 sept., op 45° NB. en 20° WL., **Adelphi** (?), v. Amsterdam n. Batavia. **Rotterdam** 29 sept. **Geerdina**, Nieboer, Genus **Wicherdina**, Degenhard, Leith **Rivierberigt.** **Rotterdam.** Hoog water 2 oct.: 1ste getide 4 ure 32 min.; 2de get. 4 ure 56 min. **Arnhem.** Waterhoogte 29 sept. 2.58 el. **Meulen.** Rijnhoogte 29 sept. 11 v. 1 d. en 30 sept. 10 v. 11 d. Rijn. **Aangek. Passagiers.** **Te Nieuwe Diep:** Van Padang, per **Eise Henriette**, kapit. Detarding: de kapiteins der inf. J. B. A. Brumsteede met echtgen. en bediende, en S. von Schmittenburg met twee dochters en bediende. **Vertrrokken. Passagiers.** **Van Helvoetsuis:** Naar Batavia, per **Dorofke Henriette**, k. Smit: de heer van Ojen, kapit. van het O. I. leger. **Cargalijsten.** **Rotterdam.** SOERABAJA, Weltevreden, J. J. Duinker. — 1784 kr. Suiker, Coomans, Born en Philippi; 1012 pakk. Tabak, Order te Amsterdam; 3673 boss. Bindrotting, 245 coll. Koopm. en 5 dito Diverse, Order. CALLAO, Hermann, F. Kuhlmann. — 1 lad. Gazo, Mees en Moens. LONDON, Earl of Auckland, W. W. Appleton. — 17 v. Koffij, J. H. Claus en J. Raulino; 5 v. dito en 26 pakk. Diverse, C. L. Roelching en Co.; 69° boll. dito, C. Hemmann en Co.; 11 b. Vellen, Carp en Metelaar; 7 b. Zijde en 40 k. Roepja, F. A. Voigt en Co.; 1 Pous en 1 p. Koopm., Boomer en Co.; 1 v. Ammoniac en 40 b. Gambier, A. T. Sölling en Co.; 4 v. Bier, N. Voort; 1 k. Koopm., Preston en Co.; 1 k. Mostard, G. P. Ittman en Zn.; 97 v. Krenten, C. Koffen Zn.; 26 v. Ammandelen, A. M. en C. Pluggers; 1 p. Rum, Boudier en van der Tak; 1 k. Pennen, 1 b. Wollen en 3 b. Koopm., H. Braakman en Co.; 1 k. dito, Binnenkamp en Mahler; 5 k. dito, H. Nijgh; 1 p. Boeken, P. M. Bazendijk; 1 partij Mahoniehout, 1 partij Duigen en 226 coll. Koopm., Order. LONDON, Leo, R. B. Hart. — 906 pakk. Koper, W. van Houten en Zn.; 252 pl. IJzer en 24 k. Thee, van der Kun en van Schelle; 740 stukk. Hout, Koch en Vlierboom; 400 b. Katoen, C. Steinweg; 62 b. Botting, Kreglinger en Co.; 50 b. Huiden, G. P. Ittman en Zn.; 366 k. Thee, Order. GOOLE, Norfolk (st.) — 185 Zerksteenen, Dönschlag en Gerbaulet; 36 k. **Kosmopoliet**, 't Hoem, Hedig en Co.; 26 v., 10 k., 135 b. en 130 bund. dito, Order. BREMEN, Twee Gebroeders, J. M. Kielesma. — 286 st. Querciron, F. A. Voigt en Co.; 744 st. Roodhout, Order. BREMEN, Anna, W. Kruse. — 650 b. Rijst, C. Hemmann en Co.; 10 v. dito, van der Kun en van Schelle. **Amsterdam.** SANTA CRUZ, Landwården, Müller. — 1 lading Mahoniehout, Order. ARCHANGEL, Glasina Aidia, Wirtjes. — 1775 tw. Lijnzaad, G. Fikenscher. PETERSBURG, Cycloop (-t.) — 219 g. Vederen, H. F. G. Kratzenstein; 124 b. dito en 15 b. Pennen, Gebr. Peters; 50 v. Potasch, L. Hoyack en Co.; 3 v. Vischlijm, C. A. Cramer; 508 tw. Lijnzaad, Order. PETERSBURG, Catharina, Vos. — 70 l. Raapzaad, Order. RIGA, Willem, Meijer. — 60 l. Raapzaad, Order. DANTZIG, Iris, Johansen. — 1 lading Tarwe, van Heukelom en Vollenhoven. RENDBURG, Twee Gebroeders, Grill. — 50 last Gerst, Order. BREMEN, Eltina, Dost. — 12,000 st. Duigen, R. P. Regtdoorzee; 361 st. Roodhout en 50 z. Coquilles, Order.

Advertentiën. **Rotterdam** 10 October 1860. **Rotterdam** 10 October 1860. **Rotterdam** 30 September 1860. **Rotterdam** 30 September 1860. **Rotterdam** 2 October 1860. **Rotterdam** 2 October 1860.

BIDSTOND van de Rotterdamsche Afdeling der **Nederlandsche Zendingen-Vereeniging**, DONDERDAG 4 OCTOBER, des avonds ten 8 ure, in het Lokaal in de Bierstraat. **Wordt te Huur gevraagd,** tegen MEI: Een **WOONHUIS** met **KANTOOR**, met of zonder **Pakhuis**. Adres. met franco Brieven, onder letter A, aan het Bureau dezer Courant, Hoogstraat, 10—77. **TREKPLEISTERS VAN ALBESPEYRES.** Met de aan die **TREKPLEISTERS** aangebrachte zwarte zijde opgelegd wordende, heeft de blaartrekking in den tijd van 6 of 8 uren plaats, terwijl de gewone Pleisters eerst na 24 uren werken. — Het **Papier van Albespeyres** onderhoudt daarna geheel alleen eene overvloedige en regelmatig ettering, zonder reuk of smart. — Sedert meer dan 40 jaren worden de **Trekpleisters van Albespeyres** voortdurend aanbevolen door de beroemdste Geneesheeren, Professoren, Chefs van Hospitalen en Leden van geleerde Genootschappen; op bevel van den Gezondheidsraad worden zij gebezigd door de Militaire Dienst in Frankrijk; het is een dier zeldzame verbeteringen, zoo schreef het Institut Médical, waarvan de Geneesheer nota behoort te nemen. — Te bekomen bij den Uitvinder te Parijs, Faubourg Saint-Denis, 80, en in alle Landen bij de Apothekers en Droogistern, die van aanbevelenswaardige en echte Franse Geneesmiddelen voorzien zijn. — Daar een vervalscher tot een jaar gevangenisstraf veroordeeld is, moet men steeds eischen, dat de naam van Albespeyres op iederen Pleister voorkomt en zich bovendien van de eetheid der herkomst overtuigen. **SCREW STEAM SHIPPING COMPANY.** **Wekelijksche Dienst** TUSSEHEN **ROTTERDAM EN LONDEN.** Voor **GOEDEREN EN VEE.** Het **Engelsch Schroefstoomschip** **Earl of Auckland,** Kapitein **WILLIAM W. APPLETON,** vertrekt **Dingsdag Avond 2 October.** Adres bij de Agenten **GEORGE LEVINGSTON** en **J. A. HOUWENS**, te Rotterdam, en **W. H. CAREY & SON**, 34 Mark Lane, Londen.

DAGELIJKSCHE DIENST. **SNELVAART VOOR PASSAGIERS EN GOEDEREN,** TUSSEHEN **ROTTERDAM EN ANTWERPEN,** met de Stoombooten **Telegraaf III & IV.** **OCTOBER.** **Van Rotterdam.** 4 Donderdag 's morgens 10.30 6 Zaterdag 11.30 9 Dingsdag 's nachts 8/9 2.30 11 Donderdag 's morgens 5.— * Deze Afvaart-Uren staan in verbinding met de Trainen van den Hollandschen en Rijn-Spoorweg, die om 8 ure 15 min., 9 ure 15 min., 10 ure en 11 ure 5 min. des morgens te Rotterdam aankomen. **Stations die worden aangedaan:** SLIKKERVEER, KINDERDIJK, NIEUWE VEER, ALBLASSERDAM, DORDRECHT, STERNEKAMER, 's GRAVENDEEL, WILLEMSDORP, WILLEMSTAD, OOLTGENSPLAAT, DINTELSAS, STEENBERGSCHE VLIET, ZIJPE voor Zierikzee en Brouwershaven, St. PHILIPSLAND, STAENBERGSCHE VOSMEER, THOLEN, BATH en LILLO. **Te ZIJPE** wordt voor Zierikzee en Brouwershaven op de heen- en terugreis aangelegd; aldaar staat eene zeer goed ingerichte Diligence gereed, die van Zijpe naar Zierikzee, na aankomst der Stoombooten, vertrekt en van Zierikzee naar Zijpe, in correspondentie op de Stoombooten, rijdt. **PASSAGIERS-VRACHTEN:** Eerste Plaats, Paviljoen, f 3.50, Tweede Plaats, 1e Salon, f 2.50, Heen en Terug f 4.— Derde Plaats, 2e Salon, f 1.50, Heen en Terug f 2.50. — Passagiers-Bagage vrij. — Kinderen beneden de 10 jaren Halve Vracht. **ROTTERDAM, Boompjes, wijk 1, n.° 21. VERWEY & Co., Cargadoors-Kapiteins.** **STOOMVAART-VEREENIGING DE MAAS.** **ROTTERDAM-BRISTOL-CARDIFF.** Het Stoomschip **BALMORAL**, Kapitein **D. Lovius,** vertrekt **Donderdag 11 October.** Adres **BOUTMY & Co. — JOHs. OOMS Ez. & Co.** **ROTTERDAM, HULL en GOOLE.** Iederen **WOENSDAG en ZATURDAG.** Voor **PASSAGIERS, GOEDEREN en VEE.** De Rader-Stoomboot **NORFOLK**, Kapitein **JAMES LEETHAM**, vertrekt van **ROTTERDAM** naar **HULL** en **GOOLE** iederen **Woensdag**, des morgens vroeg. Adres **HUDIG & PIETERS.**

KENNISGEVING.
BURGEMEESTER en WETHOUDERS van ROTTERDAM doen te weten, dat met 1 November 1860 eene school voor meer uitgebreid lager onderwijs der eerste klasse voor meisjes zal worden geopend in het pand van het Nieuwland, wijk 3, n°. 397, aan welke school de Hoofdonderwijzers is geplaatst Mevrouw H. M. Corver, die kan zich tot plaatsing van kinderen op de school kunnen versoegen vóór den 1 November aanstaande de Hoofdonderwijzers voorn., wonende in de 1ste Kruisstraat, wijk 8, n°. 147, en na dien dag aan het gemeentelike schoollocaal, terwijl verdere inlichtingen omtrent de school te bekomen zijn bij de daarover gestelde commissie van bestuur, bestaande uit de Heeren P. K. Görlitz, Dr. M. C. Mensing, J. P. A. François en J. C. V. Penen. Rotterdam den 1 October 1860.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
de Secretaris, de Burgemeester,
L. NIJSTRASZ. J. P. HOFFMAN.

KOLONIEN.
(Per Overland-Mail.)
BATAVIA 11 Augustus.
(Vervolg.)

De reis van Z. Exc. den Gouverneur-Generaal van de westelijke helft van het eiland Java kan het volgende worden medegedeeld:
Den 1sten morgen van den 31 juli van Tjiberoeng naar Noesa Kambangan overgestoken zijnde, heeft de Gouverneur-Generaal op dit eiland achtergelaten een bezoek aan de militaire werken te Tjiberoeng, Bolang en te Banjoe Njappa, als ook aan de vesting van de groten van Limoes.
Te Tjilatjap teruggekeerd, werden in den middag enige Landgebouwen door Z. Exc. in bezichtiging genomen, terwijl in den avond van dien dag een diner werd gegeven, waarbij de ter plaatse aanwezige ambtenaren, officieren en notabelen tegenwoordig waren.
Den 1 augustus is de Gouverneur-Generaal van Batavia naar Banjoemaas teruggekeerd. Den volgenden dag bracht Z. Exc. een bezoek aan de afdeling van de hoofdplaats van dien naam, te weten de inlandsche school en de gevangenis te Batavia, is Z. Exc. naar Banjoemaas teruggekeerd, alwaar nog dienzelfden dag het blokkhuis in oogenschouw werd genomen. Den 3 augustus werd de reis naar de residentie Bagelen aangevangen. Na onderweg aan de pupillenschool te Bagelen een bezoek te hebben gebracht en de belangrijke inrigting in detail te hebben bezichtigd, heeft de Gouverneur-Generaal tegen den middag te Bagelen aangekomen en aan de assistent-residenten des avonds een diner gegeven werd.
Den 4 augustus door de regenten van Karang Anjer en de almede door de officieren van Gombong werd bezocht. Den volgenden dag heeft de Gouverneur-Generaal zich naar Karang Bolong begeven, en na de groten van Loro Kidoel, het vogelnest- en het blokkhuis bezichtigd te hebben, de reis tot Ambalagoe, alwaar Z. Exc. in de assistent-residenten zijne intrek genomen heeft, terwijl in den middag de inlandsche school en de gevangenis door Z. Exc. bezocht werden.
Den 5 augustus de reis tot Poerworedjo te hebben aangevangen, is de Gouverneur-Generaal op deze plaats aan het residentie-gebouw afgestapt, alwaar de officieren van het garnizoen de Europeesche en inlandsche ambtenaren en verdere notabelen vereenigd een diner aan Z. Exc. te worden voorgesteld. Den middag van dien dag bezocht de Gouverneur-Generaal het militair etablissement te Kedong Kebo, des avonds door Z. Exc. eene receptie werd gegeven, welke, behalve door de ingezetenen met hunne familie ook door den resident van Soerakarta en door de pangeran Adipati Ario Mangkoe Negara werd gegeven. Den volgenden morgen hield de Gouverneur-Generaal eene inspectie van het garnizoen. Na verzoeken enige Landgebouwen en de Europeesche en inlandsche scholen te hebben bezocht, werd door Z. Exc. een belanghebbenden audientie verleend. Des avonds namen de officieren en ambtenaren deel aan een diner, waarbij mede tegenwoordig waren de resid. van Soerakarta en de reeds bovengenoemde pangeran Adipati Ario Mangkoe Negara. Het voornemen bestond om den volgenden dag (7 augustus) de reis tot Poerworedjo voort te zetten.
Betreffende het gymnasium Willem III is thans mede te deelen, dat, terwijl op den 11 juli, als tijdstip van opening bepaald was 1 september, aanvragen waren voor 29 plaatsen als inlandsche en 2 voor externe. Deze onverwachte spoedige toename van aanvragen, waaronder 5 jongelieden uit Europa herwaarts terug zullen komen, is als tijdstip van opening verschijnsel, maar heeft noodwendig geleid tot speciale maatregelen van tijdelijke aard, tusschen den 11 en 15 september, om de aanvragen tot 52 voor in- en 4 voor externe, te ontvangen. Deze onverwachte spoedige toename van aanvragen, waaronder 5 jongelieden uit Europa herwaarts terug zullen komen, is als tijdstip van opening verschijnsel, maar heeft noodwendig geleid tot speciale maatregelen van tijdelijke aard, tusschen den 11 en 15 september, om de aanvragen tot 52 voor in- en 4 voor externe, te ontvangen. Deze onverwachte spoedige toename van aanvragen, waaronder 5 jongelieden uit Europa herwaarts terug zullen komen, is als tijdstip van opening verschijnsel, maar heeft noodwendig geleid tot speciale maatregelen van tijdelijke aard, tusschen den 11 en 15 september, om de aanvragen tot 52 voor in- en 4 voor externe, te ontvangen.

— Door de ondervolgende autoriteiten zijn de volgende beschikkingen genomen:
Benoemd: door den directeur der producten en civiele magazijnen, gedurende de maand juli, tot 1sten klerk bij de dir. der product. en civiele magaz. F. G. C. Degent; — door den direct. der cult., gedurende de maand juli, tot opz. der 3de kl. bij de kaneel-cult., H. C. Dumas en J. P. A. Zijmers, zijnde de 1ste geplaatst in de resid. Banjoemaas en de laatste in de assist.-resid. Krawang; — door den direct. der burgerl. openb. werken, gedurende de maanden juni en juli, tot élève opz. bij den waterstaat en der burgerl. openb. werken, J. Lemon, met bepaling, dat hij zal verblijven en werkzaam zijn te Soerabaja onder de bevelen van den eerstaanw. ingen. in de resid.; — door den resid. van Madjoen, gedurende de maand juli, tot zoutverkoopkhuism. te Ngawie, Th. Adena.
Ontslagen: door de hoofdcomm. van onderwijs in Ned.-Indië, gedurende de maand juli, eerv., uit hunne betrekking, de onderm. van de gouv. 1ste lagere school te Amboina, H. Kuhuwaël en de kweekel. van de gouv. lagere school te Pekalongan, F. G. Strielack.
Benoemd: tot 2de onderw. aan de gouv. 1ste lagere school te Padang (Sumatra's westk.), G. Goedhart; te Wonosobo, J. H. Toorop; te Riouw, J. A. Vermeulen; tot onderm. aan de gouv. lagere scholen te Pekalongan, Pasoeroean en Banda, J. Strijkers, L. Jolly en C. H. L. Croes; te Magelang (Kadoe), Th. Risa; te Fort de Kock, A. Christina's Zn.; aan de R. C. weeshuisschool te Samarang, G. A. Robert en E. A. Pieters; tot kweekel. aan de gouv. lagere school te Samarang, P. W. F. Voorneman.

BINNENLAND.
STATEN-GENERAAL.
Tweede Kamer.

Zitting van Maandag 1 October.
In deze zitting heeft de Commissie, belast met het overbrengen van het adres van antwoord op de troonrede bij Z. M. den Koning, verslag van de door haar volbrachte taak uitgebracht.
De heer Minister van Binnenlandsche Zaken heeft ingezonden de vier verzegelde pakketten inhoudende de stembriefjes, ingeleverd in de maand juni j. l. voor de verkiezing van twee leden der Tweede Kamer in de districten Leeuwarden en Sneek. Deze pakketten worden gesteld in handen van de Commissie die belast is geweest met het onderzoek der geloofsbrieven van de heeren Dirks en Wijbenga, met verzoek om een nader onderzoek in te stellen en daarover nader rapport uit te brengen.
De Voorzitter deelt mede dat de afdelingen tot rapporteurs hebben benoemd voor de navolgende wetsontwerpen: a, tot wijziging van hoofdstuk III der staatsbegroting 1859 de heeren van Voorthuysen, van Goltstein, Beens, Betz en Dommer, b en c, tot wijziging van hoofdstuk VIII der Staatsbegroting van 1859 en tot vaststelling der uitgaven wegens verstrekingen voor het Departement van Marine de heeren van Voorthuysen, Delprat, van Franck, Betz en Hugenholtz; d, houdende eene nieuwe regterlijke inrigting, de heeren Strens, van Heukelom, Olivier, Dullert en Meussen; e, tot aanvulling van art. 10 der wet van 29 juni 1854 omtrent strafbare poging tot misdada, de heeren Wichers, Strens, de Raadt, van Eck en van Asch van Wijck; en f, op den doortocht van landverhuizers, de heeren van Voorthuysen, van Heukelom, Olivier, Betz en Hoyneck van Papendrecht.
Daarna brengt de Voorzitter in beraadslaging het voorstel, gedaan door de overgebleven meerderheid van de commissie, in wier handen gesteld waren de stukken betreffende de suiker-cultuur en het contract Pangka. Dit voorstel strekt om te besluiten:
of dat het verslag dat gereed ligt, door de drie overgebleven leden der commissie zal worden geteekend en uitgebracht;
of dat eene nieuwe commissie zal worden benoemd, belast om op nieuw die taak aan te vangen, waarmede de commissie is belast geweest.
De heer Dymaer van Twist, lid van de meerderheid der commissie, verklaart, alvorens de discussie over het tweeledig voorstel geopend worde, het wenschelijk te achten, om de vroeger medegedeelde feiten nog eenigzins aan te vullen. Reeds vroeger was door hem gezegd dat de commissie reeds in den aanvang van het laatste reces der Kamer in de maand juli j. l. bepaald had, dat het verslag zou worden gehouden voor vastgesteld, zoo ook dat het aan de Kamer voor te stellen besluit reeds was vastgesteld; maar dat het verslag gedurende het reces aan de leden der commissie zou worden rondgezonden, die daarop hunne bedenkingen aan den steller van het verslag zouden kunnen mededeelen, ten einde zoo mogelijk bezwaren, die tegen de redactie mogten rijzen, uit den weg te ruimen. Ten gevolge van de rondzending van het verslag aan de twee leden der commissie, uitmakende de minderheid, werd bij de commissie van deze leden eene nota ontvangen, houdende voorstellen tot wijziging van redactie, die de algemeene rapporteur bezwaar maakte eigener autoriteit in het verslag te brengen. In eene bijeenkomst der commissie in den aanvang der zitting, heeft een der leden van de minderheid, zoo voor zich als uit naam van het andere lid, dat niet tegenwoordig was, wijzigingen in de redactie voorgesteld, tegen welker opnemings de meerderheid der commissie geene bedenking heeft gemaakt. Evenwel ten aanzien van drie punten is dit het geval niet geweest. Een daarvan betrof een punt, waarmede de twee leden der minderheid, wat de zaak betrof, eenstemmig waren met de meerderheid, doch waaromtrent zij niet overeenstemden met de redactie. De meerderheid heeft daarop gemeend dat de redactie niet behoorde te worden gewijzigd. Het tweede punt betrof een verschil van gevoelen, in nauw verband staande met andere in het verslag besproken punten, waaromtrent de meerderheid meende dat ook op dat punt de redactie behoorde behouden te blijven. Het derde punt betrof de *relatio facti* betreffende het contract Pangka. De twee leden der minderheid hadden daarvan een geheel ander relaas opge maakt en verlangden dat die in de plaats van het verhaal in het verslag werd gesteld. De meerderheid meende evenwel dat de redactie van het rapport behoorde behouden te blijven, zoo lang de gebreken daarvan niet waren aangetoond. Zoo besloot de commissie aan alle, door de twee leden gemaakte bedenkingen gevolg te geven, met uitzondering van de drie opgenoemde punten; en wat deze drie laatste punten betrof, werd aan die twee leden de vrijheid gelaten, om ze in eene afzonderlijke nota, waarvan in het verslag melding zou worden gemaakt, op te geven, ten einde aan de Kamer mede te deelen, welke wijzigingen zij in de redactie van deze drie punten wenschelijk had geacht. Een der beide leden van de minderheid, die naar het tweede lid, dat afwezig was, wenschte te reizen, om zich met dat lid te beraden, verzocht den steller van het verslag hem mede te geven de nota's der minderheid van de verlangde wijzigingen. Aanvankelijk maakte de steller van het verslag eenigermate bezwaar, om aan dat verzoek te voldoen, vermits de wijzigingen, op grond van die nota's in het verslag te brengen, nog moesten

worden gemaakt. Hij voldeed echter aan het verzoek nade gedane belofte om die nota's zoo spoedig doenlijk terug te zenden. Een paar dagen daarna ontving spreker een brief, waarbij de twee leden verklaarden dat zij zich niet konden vereenigen met het verslag; maar de nota's werden daarbij niet teruggezonden en ze werden later ook niet terug ontvangen. Ten gevolge daarvan hebben de wijzigingen, die op het verlangen der twee leden in het verslag zouden zijn gebracht, daarin niet kunnen worden opgenomen. Dat het overigens ten eenemale onjuist is, dat het gevoelen der minderheid niet zou zijn vermeld in het verslag, zou de Kamer blijken, indien deze mogt besluiten dat het verslag door de drie overgebleven leden werd geteekend en uitgebracht.
Niemand het woord vragende werd de discussie gesloten en besloot de Kamer, met 34 tegen 8 stemmen, om het verslag te doen teekenen en uitbrengen door de drie overgebleven leden.
Voor stemden de heeren Meylink, Oomen, Meussen, Heemkerk Bz., Reinders, Dommer, Poortman, Delprat, Westerhoff, Idersda, Mijer, Wintgens, Kingma, Hugenholtz, Wichers, Hofmann, Beens, van Bosse, Olivier, Hoyneck, Betz, van Heukelom, van Eck, van Twist, Blussé, Dullert, van Voorthuysen, Cool, de Poorter, van Hoëvell, Thorbecke, Strens, Gevers Deynoot en Taets van Amerongen.
De Voorzitter deelt daarop mede, dat de commissie bereid is haar rapport uit te brengen.
De heer van Hoëvell, rapporteur, stelt daarop voor, om wegens de uitgebreidheid van het verslag, dat niet voor te lezen maar als naar gewoonte te doen drukken en ronddeelen. De conclusie echter las hij voor, die nageoog als volgt luidt:
De Commissie, aan het einde van haar Verslag gekomen, mag hare taak niet als vervuld beschouwen, zonder aan het voorschrift van art. 43 van het reglement van orde te voldoen. Zij behoort een besluit aan de Kamer voor te stellen; maar ook in dat opzigt was de meening van hare leden niet eenparig. De minderheid was van oordeel:
1°, dat het in het mandaat der Commissie niet ligt, te onderzoeken de vraag of het onderwerp der cultuur contracten al dan niet door de wet moet worden geregeld. De Kamer had dit reeds door eene motie aangenomen en daarop behoefde thans door de Commissie niet te worden terug gekomen. Zij zou daarom willen voorstellen het verslag te doen drukken en ronddeelen en een afschrift te zenden naar den Minister van Kolonien, met verzoek om nadere inlichtingen.
2°, dat wat betreft het contract Pangka, zij met het eerste gedeelte der transactie, voor zooveel betreft de artt. 1, 2, 3 en 4, geoeogen kan nemen; maar dat de bijvoeging vervat in de artt. 5 en 6 haar had bevreemd, waarom zij voorstelde, alvorens een oordeel te vellen, den Minister nadere inlichtingen te vragen omtrent de bijzondere en gewichtige redenen, die er toegeleid hadden om de artt. 5 en 6 in de dading op te nemen.
De meerderheid heeft zich met deze conclusie niet kunnen vereenigen. Wat de regeling der suiker-cultuur betreft, heeft het onderzoek der algemeene grondalagen, naar welke de Gouvernements suiker-cultuur alsmede fabricatie van suiker op Java wordt in stand gehouden, haar niet doen terugkomen van de overtuiging dat het algemeen belang dringend vordert eene regeling bij de wet. En wat aangaat het contract Pangka, heeft de Commissie, na onderzoek van de aan de Kamer toegezonden stukken en de daarbij geleide missive aan den Voorzitter der Kamer, tot haar leedwezen geen enkele grond gevonden, om af te gaan van hare meening, dat de overeenkomst gesloten is op bezwarende voorwaarden en dat daarbij de belangen van den Staat in alle opzichten uit het oog zijn verloren.
De Commissie heeft derhalve de eer voor te stellen:
1°. De Kamer, na kennis genomen te hebben van de algemeene grondalagen, naar welke de Gouvernements suiker-cultuur alsmede de fabricatie van suiker op Java wordt in stand gehouden, handhaaft haar besluit van 11 mei j. l., waarbij zij verklaard heeft van oordeel te zijn, dat er behoefte bestaat om voor de uitgifte van suiker-contracten regels te stellen bij de wet.
2°. De Kamer verklaart, dat in de, bij missive van 20 juli j. l. overgelegde stukken, geene gronden worden gevonden die de overeenkomst aangegaan op 14 mei j. l., kunnen aanraden en dat alzoo de belangen van den Staat zijn uit het oog verloren.
Nadat de Voorzitter den gebruikelijken dank aan de Commissie had gebracht voor het uitgebrachte rapport, werd de Vergadering gescheiden.
ROTTERDAM 1 October.
Z. M. de Koning en Z. K. H. de Prins van Oranje zijn heden morgen ten vijf ure met talrijk gevolg alhier doorgereisd, zich naar het Loo begevend. Bij hunne aankomst alhier per extra-spoortrein uit 's Gravenhage werden de Vorstelijke reizigers aan het stations-gebouw opgewacht door heeren commissarissen der Hollandsche Spoorweg-Maatschappij.
Aanstaanden donderdag, den 4 deser, des namiddags ten 2 ure, zal de Gemeenteraad alhier eene vergadering houden, waarin de volgende zaken ter tafel zullen worden gebracht: mededeeling van ingekomen stukken.
Door Burgemeester en Wethouders is heden alhier ten Raadhuis in het openbaar aanbestedd het amoveren van de oude en het bouwen van eene nieuwe school met onderwijzerswoning aan de Magere Varkensteeg. Voor dat werk werd het minst ingeschreven door de firma Wels en Blijenburg alhier, voor de som van f 16,240.
De wel eerv. zeer gel. heer dr. H. N. van Teutem, sedert het jaar 1827 predikant bij de Remonstrantsch Gereformeerde gemeente te dezer stede, nam gisteren in de voormiddag godsdienstoefening een zegenend afscheid van zijne gemeente, hebbende hij tot tekst van zijn afscheidwoord gekozen Handel. 20: 32. Was de leeraar daarbij diep getroffen, niet minder aandoenlijk was deze ure voorde gemeente, die haren oudsten leeraar op zoo hoogen prijs stelden met blijdschap vernam dat hij, hoewel dan ook als rustend leeraar, in haar midden blijft wonen en haar nog met raad en daad wil blijven steunen.
Bij Zr. Ms. besluiten is benoemd tot notaris ter standplaats Barneveld, arrond. Arnhem, R. J. Groll, candid.-notaris te Geldermalsen; — is de offic. van adm. der 3de kl. G. IJ. C. Fraser, dienende bij de zeemagt in Oost-Indië, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol uit 's Rijks zeedienst ontslagen, met den laatsten der maand waarin dit besluit ter zijner kennis zal worden gebracht; — is de majoor H. G. Grandpré Molière, van het wapen der inf., thans op non-activ., op grond van 40jarige dienst, op pensioen gesteld en het bedrag van dat pensioen bepaald op f 1020 's jaars; — is de milit. intend. der 1ste kl. (rang van kol.) H. Hardenberg benoemd tot hoofd-intend. (rang van gen.-maj.), chef van het bureau der milit. adm. bij het Depart. van Oorlog, en zulks op zijn tegenwoordig tractement.

Door den Minister van Binnenl. Zaken zijn bij de dienst van den Rijkstelegr. benoemd: tot opz. der 1ste kl. de opz. der 2de kl. W. van Nieuw, tot telegr. der 2de kl. de telegr. der 3de kl. G. A. J. Pino Post, G. C. E. Burger, D. A. Kets en C. van Kempe Valk; tot telegr. der 3de kl. de leerlingen E. C. Brand van Straaten, L. M. J. Thijssens, F. N. Biereus, R. van den Broek, H. J. van Vianen, J. G. Horsthuis, J. H. Nagel, D. J. Fischer, A. Admiraal, F. Stoel, J. Broeders, J. W. van der Noordaa, A. C. Begeer, P. J. H. Meeuwesen en A. Jansen.
Zr. Ms. schroefstoomflottille-vaartuig Hector, onder bevel van den luit. ter zee der 1ste kl. P. M. van der Haak, is den 28 augustus j. l. ter reede Paramaribo aangekomen.
Zr. Ms. brik de Zeehond, onder bevel van den kapit. luit. ter zee F. A. A. Gregory, heeft den 2 september j. l. van Suriname de terugreis naar Nederland via Curaçao aangenomen.
Aan boord der genoemde schepen was alles wel.
De heeren L. van Bakkenes en Co., Joh. Noman en Zoon, J. Noordendorp en J. H. Scheltema, boekhandelaren, hebben een adres tot Z. M. den Koning gerigt, waarin zij om de daarin vermelde redenen verzoeken: 1°, verlaging van het frankeergeld per landmail voor gedrukte stukken in het algemeen; 2°, staking van het vorderen van het zegelrecht voor buitenlandse tijdschriften per landmail van hier naar Nederlandsch Indië te verzenden, voornamelijk omdat op die wijze een voor den handel belemmerend doorvoertrecht wordt geheven; 3°, vrijgave van de bepalingen betreffende het verzenden per landpost van gedrukte stukken naar Nederlandsch Indië.
De inspecteur van den waterstaat Conrad, die, met den hoofdinspecteur van der Kun en den staatsraad Simons, in 1847 het Koninklijk Instituut van ingenieurs heeft opgericht, bekleedde van den aanvang af het voorzitterschap van die instelling. Toen de heer Conrad, bij den aanvang van het thans loopende instituutsjaar, zijn verlangen te kennen gaf, om niet verder voor de betrekking van president in aanmerking te komen, hebben eenige leden het denkbeeld opgevat, den afgetreden voorzitter, aan wien het Instituut zijn bestaan en bloei grotendeels te danken heeft, een blijvend aandenken aan zijne werkzaamheid als voorzitter en tevens een blijk van hunne hulde en erkentelijkheid aan te bieden. Honderd veertig van de binnen Nederland wonende gewone leden van het Instituut hebben zich tot dit doel vereenigd en meenden voor dit aandenken een voorwerp te moeten kiezen dat niet door de kostbaarheid der stof, maar door de kunstwaarde van den vorm, met het doel van het Instituut de bevordering van wetenschap en kunst, strookte. Wegens de te groote kostbaarheid van eenig oorspronkelijk kunstwerk, heeft men zich bepaald bij de getrouwe nabootsing van een werk van vroegeren tijd en viel daarbij de keus op een bronzen schaal, die zich op het paleis Barberini, te Florence, bevindt. Deze schaal, in den renaissance stijl, is bekend onder den naam van de schaal der Hertogen van Parma, wier wapen onder de versieringen van het kunstwerk voorkomt. Het bronzen afgietsel is vervaardigd in de werkplaats van Marchand, te Parijs; het is volkomen gelijk aan het oorspronkelijke stuk, van elliptischen vorm, hoog 0,80 en 0,85 el in middellijn, over de groote as gemeten. Op 25 deser is dit aandenken den heer Conrad aangeboden, door eenige der te 's Gravenhage gevestigde deelnemende leden. Het raadslid, de referendaris Staring, rigtte daarbij het woord tot den afgetreden voorzitter en overhandigde hem een blad perkament, waarop de namen der deelnemenden, alsmede het doel van het geschenk en eene korte beschrijving van het kunstwerk zijn afgedrukt. Met een hartelijk woord aan de aanwezigen, gaf de heer Conrad zijne erkentelijkheid over de hem gebrachte hulde te kennen. (Stoompost.)
Aangenomen de beroeping naar de Hervormde gemeente te Goedereeds door ds. J. D. van Spankeren, pred. te Herkingen.
Beroepen; tot predikant bij de Hervormde gemeente te Elburg (cl. Harderwijk) ds. J. H. Guldenarm, pred. te Oosthem c. a.; — te 't Zandt (Groningen) ds. H. Cannegieter, pred. te Wolsum en Westhem; — te Staphorst (cl. Zwolle) ds. H. J. den Boer, pred. te Ophuisden.
GOUDA 29 september. — Gisteren ontving onze gemeente een bezoek van Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken, zoomede van Zijne Exc. den Commissaris des Konings jhr. van der Heim, om de tentoonstelling van landbouw te bezichtigen. Na zich een geruimen tijd aldaar opgehouden te hebben, begaven zij zich naar de stearine-fabriek, om dit uitgebreid etablissement te zien, waar zij door heeren directeurs ontvangen en uitgenoodigd werden de merkwaardigheden in oogenschouw te nemen. Beide Excell. woonden het diner van den Landbouw, in de daartoe ingerichte localen der sociëteit Reunie, bij. Heden heeft, bij schoon weder, de harddraverij plaats gehad; eene ontelbare menigte was van heinde en verre tot ons overgekomen, om dit nationale feest bij te wonen. Des morgens (harddraverij van paarden die nog geen prijs gewonnen hadden) is de prijs, bestaande uit een zilveren olie- en azijnstel, gewonnen door Dikke Ruin, van J. Bos, te Soestermeer, bereden door P. van Zanten; de premie, bestaande uit een suikermand met zilveren hengel, door Jonge Bruin, van J. Hoogeveen, te Rijstaterwoude, bereden door van Zanten. Des namiddags (door paarden van zessen klaar), de prijs, bestaande uit eene prachtige pendule, door de Nobel, van den heer Wafelbakker, van Amsterdam, bereden door den pikleur Houtman; de premie, bestaande uit een zilveren sigaren-standaard, door Goesina, van den heer den Breems, te Vlaardingen, bereden door Vromberg; Alles is in de beste orde afgelopen.
GORINCHEM 29 september. — De gisteren te Leerdam gehouden paardenmarkt was van alle soorten ruim voorzien. Even als te Brakel was de aanvoer grooter dan verleden jaar. De prijzen, die op beide plaatsen werden betaald, waren echter merklijk lager, vooral voor mindere soorten. Eenige vreemde kooplieden kochten enkele van goede kwaliteit. Overigens was de handel tot verlaagde prijzen vrij levendig.
's GRAVENHAGE 1 October. — Z. M. de Koning en Z. K. H. de Prins van Oranje zijn heden ochtend ten kwart vóór vijf ure per extra trein uit deze residentie naar het Loo vertrokken.
— De beide adjudanten van Z. K. H. Prins George van Pruisen zijn door Z. M. benoemd, als de graaf Perponcher tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw en de baron Haerleler tot officier der orde van de Eikenkroon. Gisteren avond heeft Z. K. H. Prins Frederik den Prins een bezoek gebracht in het Hôtel Paulez en met hem een langdurig onderhoud gehad. Heden ochtend heeft graaf Koenigsmarck, Pruisisch gezant alhier, den Prins een afscheidbezoek gebracht. Des namiddags ten half twee ure is de Prins uit deze residentie naar Brussel vertrokken.
— Heden had alhier aan het Provinciaal Gouvernement van Zuidholland plaats de aanbesteding van

